

Wyszukiwanie: Pozyskiwanie wiedzy w sieci

Wyszukiwanie informacji to nasza codzienność. Mimo to wielu internautów nie potrafi efektywnie korzystać ze wszystkich narzędzi i możliwości jakie oferuje Internet, przez co tracą mnóstwo czasu na znalezienie potrzebnych informacji.

Dlatego też poznawanie nowych strategii i technik wyszukiwania informacji może znacząco wpłynąć na jakość wyszukanych przez Ciebie informacji oraz na Twój zasób wiedzy. Warto zaplanować swoje działania i wybrać efektywną strategię docierania do potrzebnych materiałów.

OKREŚL POTRZEBĘ INFORMACYJNĄ - CZEGO SZUKASZ?

To, jak podejdziesz do szukania informacji, zależy przede wszystkim od stopnia sprecyzowania Twojego zapytania, a to z kolei ma związek z tym, czy wiesz konkretnie (czy tylko mniej więcej) co chcesz znaleźć.

Pierwsze podstawowe pytanie brzmi: **czego właściwie chcesz szukać?**

Aby ułatwić sobie odpowiedź na to pytanie warto zastanowić się:

- Do czego chcesz wykorzystać znalezione wiadomości?
- Jak dużo informacji jest Ci potrzebne?
- Jak dokładne muszą być te informacje?
- Które informacje nie mają związku z tematem?

Odpowiedzi na te pytanie determinują dalsze kroki.

OKREŚL POTRZEBĘ INFORMACYJNĄ – W JAKIEJ JESTEŚ SYTUACJI?

Korzystając z wyszukiwarki internetowej, czy buszując w źródłach i zasobach Internetu możesz być w 3 różnych sytuacjach. To w jakiej sytuacji jesteś determinuje sposób poruszania się po Internecie.

Sytuacja 1. Szukasz konkretnej informacji

- wiesz, czego szukasz,
- potrafisz to opisać słowami,
- mniej więcej wiesz, gdzie rozpocząć poszukiwanie,
- potrafisz stwierdzić, czy znalazłeś prawidłową odpowiedź.

Sytuacja 2. Eksplorujesz Internet

- mniej więcej wiesz, jakiej informacji szukasz,
- niekoniecznie potrafisz to wyartykułować (np. nie wiesz jakich sformułowań użyć),
- możesz nie wiedzieć, gdzie rozpocząć poszukiwania,
- wiesz, kiedy już znajdziesz odpowiedź, ale niekoniecznie jesteś w stanie stwierdzić, czy jest wyczerpująca.

W tej sytuacji może się okazać, że trakcie eksploracji, kiedy to będziesz odkrywał nowe informacje, początkowy cel poszukiwań ulegnie modyfikacjom. Im więcej się będziesz dowiadywał, tym lepiej będziesz wiedział, czego jeszcze szukać.

Sytuacja 3. Nie wiesz czego szukasz

- potrzebujesz informacji, o których nie masz pojęcia – np. porady prawnej i nie wiesz, jakie są okoliczności i ograniczenia jej zastosowania,
- możesz szukać jednej rzeczy, kiedy w rzeczywistości potrzebujesz czegoś innego,
- nie szukasz niczego konkretnego, tylko przeglądasz strony bez wyraźnego celu – bo chcesz np. być na bieżąco z tym, co się dzieje w danym temacie, ale nie szukasz w tym momencie konkretnych odpowiedzi.

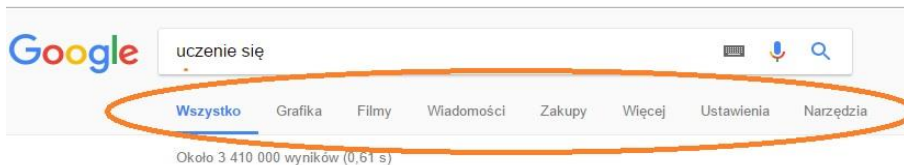
KORZYSTAJ SPRAWNIE Z WYSZUKIWARKI INTERNETOWEJ

Najpopularniejszą wyszukiwarką w Polsce jest [Google](#) i nie ma się co dziwić, bo to naprawdę bardzo dobry produkt. Algorytmy wyszukiwania są obecnie bardzo mocno rozwinięte i właściwie w większości przypadków nie musimy się trudzić, by znaleźć informacje, które nas interesują.

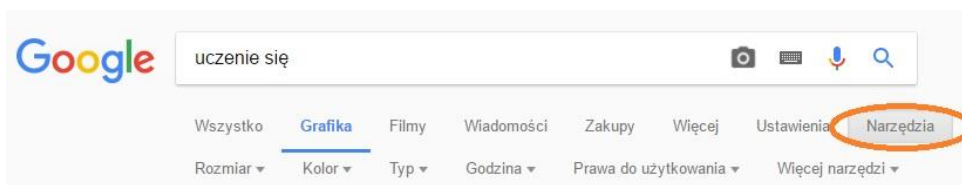

Aby jednak jak najlepiej z niej korzystać warto pamiętać o kilku zasadach:

Korzystaj z odpowiedniej funkcji wyszukiwarki

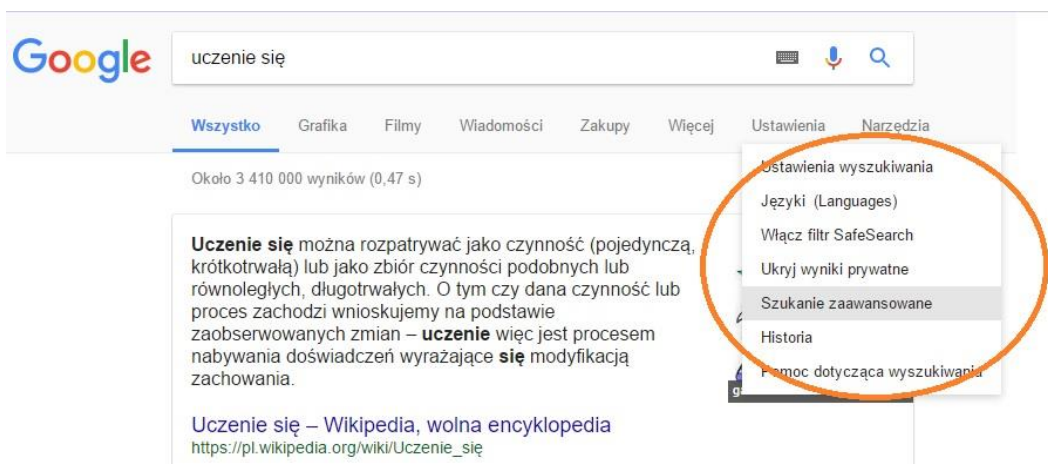

Korzystaj z udostępnionych do niej narzędzi wyszukiwania

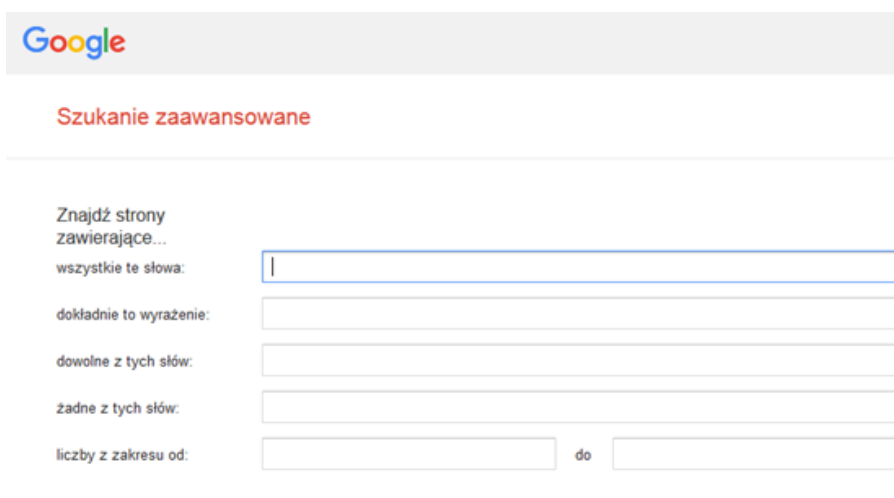
Eksperymentuj z wyszukiwaniem zaawansowanym

Aby jak najszybciej dotrzeć do potrzebnych informacji najlepiej jest skorzystać z formularza wyszukiwania zaawansowanego, dostępnego w wyszukiwarce.

Formularz pozwala na wybór wielu kryteriów, według których można prowadzić wyszukiwanie potrzebnych stron/informacji, np.:

- zawierających wszystkie słowa (koniunkcja),
- zawierających jakiegokolwiek ze słów (alternatywa),
- nie zawierających słów (wykluczenie),
- zawierających konkretne wyrażenie (frazę).

Google

Szukanie zaawansowane

Znajdź strony zawierające...

wszystkie te słowa:

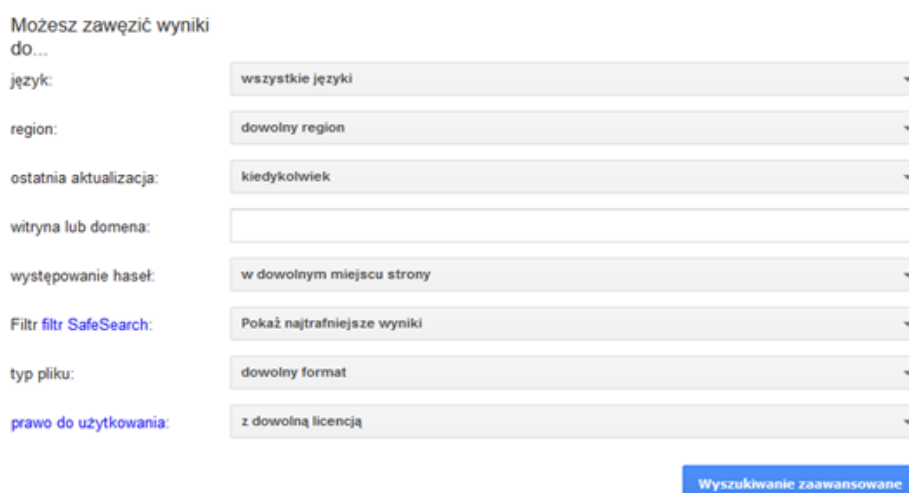
dokładnie to wyrażenie:

dowolne z tych słów:

żadne z tych słów:

liczby z zakresu od: do

Możemy również ograniczyć zbiór wyszukanych stron m.in. do formatu pliku, domeny, czy daty dodania strony do zasobów:

Możesz zawęzić wyniki do...

język: wszystkie języki

region: dowolny region

ostatnia aktualizacja: kiedykolwiek

witryna lub domena:

występowanie haseł: w dowolnym miejscu strony

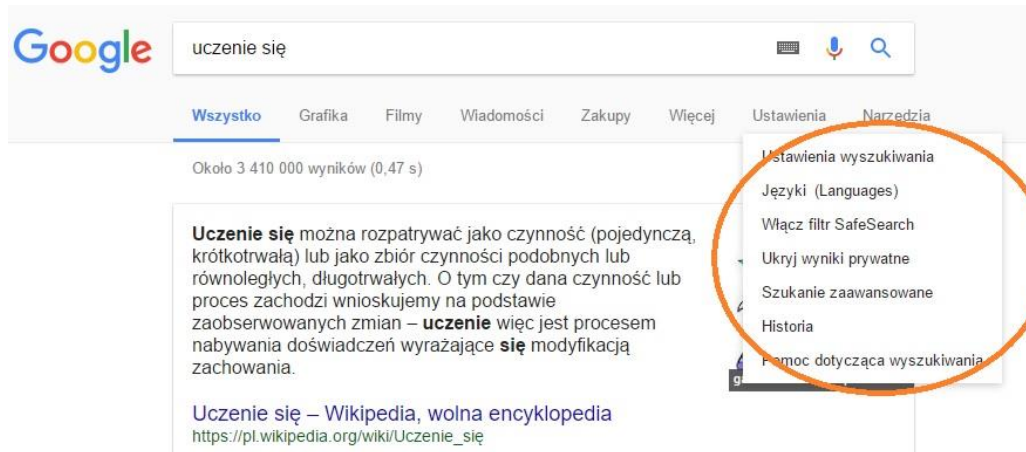
Filtr filtr SafeSearch: Pokaż najtrafniejsze wyniki

typ pliku: dowolny format

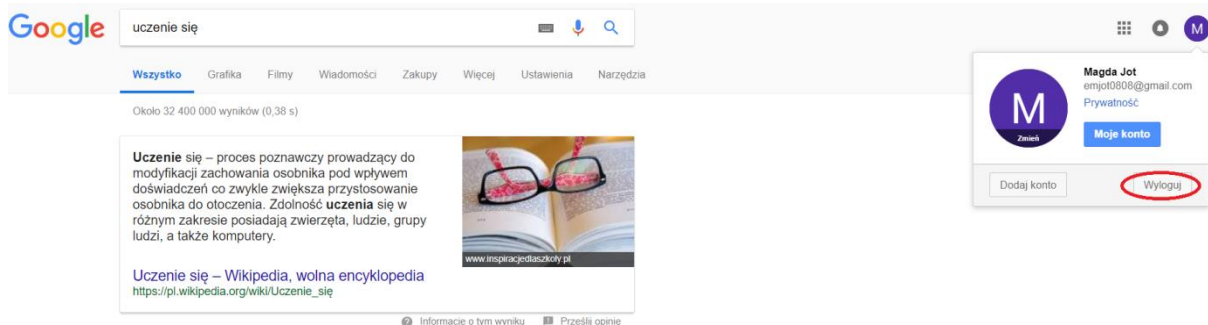
prawo do użytkowania: z dowolną licencją

Wyszukiwanie zaawansowane

Nie bój się zmian w ustawieniach wyszukiwania

Wyloguj się z Konta Google

Naucz się podstawowych operatorów wyszukiwania

Operator	Przykład użycia	Funkcja
"" cudzysłów z obu stron	"aktywna nauka"	wyszukuje strony, które zawierają dokładnie te słowa w takiej formie i takiej kolejności

* (asteryks czyli gwiazdka)	“aktywna * nauka”	wyszukuje strony, które zawierają dokładnie te słowa, ale z dowolnym ciągiem znaków w miejscu asterysku
(minus)	wisława szymborska + wiersz chwila -tomik	zawęźa wyniki wyszukiwania nie pokazując nam wyników zawierających to słowo
site:	site:wikipedia.pl	wyszukuje informację na konkretnej stronie internetowej
filetype:	filetype:pdf	wyszukuje pliki w konkretnym formacie np. pdf, doc, ppt, mp3
inurl:	inurl:nauka	wyszukuje strony z konkretnym słowem w adresie internetowym
AND i NOT	wisława szymborska AND wiersz NOT księgarnia <i>(gdy szukamy wyłącznie treści wiersza i chcemy odrzucić wszystkie oferty zakupu wiersza, czy tomiku, w księgarni)</i>	pełnią podobną funkcję co znak minus przed słowami we wpisanej frazie: NOT służy tym samym celom co znak -, AND przed słowem we wpisanej mówi wyszukiwarce, że jest zwrot konieczny do uwzględnienia w wynikach wyszukiwania

Co jeszcze potrafi wyszukiwarka Google?

- sprawdzi dla Ciebie prognozę pogody
- sprawdzi godzinę w wybranym miejscu na świecie
- sprawdzi się jako kalkulator
- przeliczy miary, wagi, waluty
- i wiele więcej!

Sprawdź możliwości wyszukiwarki Google: <https://nietechnologiczni.pl/20-sposobow-skuteczne-wykorzystanie-wyszukiwarki-google>

KORZYSTAJ Z DODATKOWYCH NARZĘDZI WYSZUKIWARKI GOOGLE

Google wśród swoich dodatkowych narzędzi udostępnia kilka ciekawych wyszukiwarek nakierowanych na określony rodzaj informacji. Do najciekawszych z nich należą:

Google Book Search (<https://books.google.pl/>)

Wyszukiwarka książek oparta na technologii rozpoznawania tekstu w zeskanowanym dokumencie. Dzięki tej wyszukiwarce mamy dostęp do literatury zgromadzonej z cyfrowej postaci z największych bibliotek i księgarni na świecie. Choć wiele z nich ma udostępnioną jedynie okładkę i stronę tytułową w zbiorze znajdziemy mnóstwo książek, które możemy przeczytać w całości.

Google Scholar (<https://scholar.google.pl/>)

Darmowa wyszukiwarka przeznaczona do odnajdywania publikacji naukowych opublikowanych przez wydawnictwa w specjalistycznych czasopismach z każdej dziedziny wiedzy. W przeciwieństwie do tradycyjnych wyszukiwarek, wyniki Google Scholar są uzależnione od specjalnego algorytmu uwzględniającego kilka różnych czynników jak np. licznik cytatów, istotność publikacji czy jej data.

Google News (<https://news.google.pl/>)

Wyszukiwarka informacyjna Google udostępniająca wyniki wyszukiwania treści z kategorii „wiadomości”. Jest to narzędzie, dzięki któremu użytkownicy mają wygodny dostęp do wiadomości z niemal wszystkich portali i serwisów informacyjnych, zgromadzonych w jednym miejscu.

KORZYSTAJ Z METAWYSZUKIWARKEK

Metawyszukiwarka to nic innego jak program lub strona, która przeszukuje na raz kilka serwisów wyszukiwawczych. Dzięki temu w jednym miejscu, przy wykorzystaniu jednego interfejsu, otrzymujemy wyniki z kilku miejsc. Oczywiście może się okazać, że wcale nie pokazuje ona innych adresów niż np. Google, ale bywa, że do pierwszej dziesiątki wyników trafi link, którego nie znaleźliśmy wcześniej.

Metawyszukiwarki nigdy nie zdobyły dużej popularności. Dzisiaj punkt ciężkości przesuwa się raczej w stronę metawyszukiwarek tematycznych, zwanych potocznie „porównywarkami” – te umożliwiają wyszukanie i porównanie wielu ofert różnych sprzedawców internetowych. To serwisy typu ceneo.pl czy skapiec.pl.

Poniżej możesz się zapoznać z listą typowych metawyszukiwarek, dzięki którym w jednym oknie zobaczysz wyniki z kilku innych wyszukiwarek. Są głównie anglojęzyczne i to ten obszar językowy jest przede wszystkim przeszukiwany. Poza jednym wyjątkiem nie ma takiej, która byłaby dedykowana specjalnie zasobom polskojęzycznym.

Dogpile: <http://www.dogpile.com>

łączy wyniki Google, Yahoo!, Yandex i kilku innych wyszukiwarek, zwłaszcza tych dedykowanych plikom video i audio. Umożliwia wyszukiwanie w całej sieci oraz w obrazach, materiałach video i newsach. Daje możliwość wyszukiwania zaawansowanego: z wszystkimi słowami, dokładnej frazy, wykluczenia słowa bądź frazy, oraz wyeliminowania bądź zawężenia do konkretnej domeny. Można także ograniczyć wyniki do jednego z 10 języków (polskiego niestety nie ma).

Yippy: yippy.com/

Oferuje ciekawe rozwiązanie – zamiast dostarczania milionów wyników w postaci jednej długiej listy, grupuje podobne wyniki razem w “chmury”: dziedzinową (tematyczną), źródłową (pokazuje liczbę wyników z konkretnego adresu), wg. domeny i czasu, kiedy się informacja w sieci pojawiła. Możliwe jest wyszukiwanie w całej sieci, zdjęciach, blogach bądź Wikipedii.

Ponadto eliminowane są treści takie jak pornografia, gry, treści seksualne oraz produkty czy poglądy, które mogłyby być uznane za antysemityczne, antychrześcijańskie, konserwatywne i antyamerykańskie. Chroni też prywatność użytkowników (żadne metadane nie są przechowywane, tak jak i historia wyszukiwania).

Ixquick: www.ixquick.com/pol/

Jedyna multiwyszukiwarka posiadająca także interfejs polski. Jest dostępna także w innych językach m.in.: chińskim, angielskim, francuskim, niemieckim, japońskim, portugalskim, hiszpańskim, szwedzkim, a nawet tureckim czy koreańskim. Łącznie wyszukuje w 18 językach. Każda wersja językowa uwzględnia w wyszukiwaniu lokalne wyszukiwarki (o ile istnieją).

Ixquick nie gromadzi ani nie udostępnia żadnych informacji osobistych. Mechanizm oferuje szerokie możliwości spersonalizowania ustawień wyszukiwania.

EKSPLORUJ RÓŻNE BAZY WIEDZY

Wikipedia: <https://pl.wikipedia.org/>

Wikipedię na pewno znasz. Jest to olbrzymia, wielojęzyczna i dostępna za darmo internetowa encyklopedia tworzona przez społeczność internautów. Treści zawarte w Wikipedii objęte są licencją Creative Commons, która pozwala na dowolne korzystanie z zamieszczonych materiałów pod warunkiem podania ich autora oraz udostępnienia na tej samej licencji. Oznacza to zatem, że treści dostępne w Wikipedii możemy wykorzystywać w dowolny sposób pod warunkiem odpowiedniego ich oznaczenia.

W tym samym 2003 roku założyciel Wikipedii (amerykański przedsiębiorca Jimmy Wales) powołał Wikimedia Foundation – fundację mającą sprawować pieczę nad Wikipedią i projektami siostrzanymi. Owe projekty to [Wikipedia](#), [Wikisłownik](#), [Wikinews](#), [Wikicytaty](#), [Wikiwersytet](#), [Wikibooks](#), [Wikiźródła](#), [Wikipodróżę](#), [Wikidata](#), [Wikimedia Commons](#), [Wikispecies](#).

WolframAlpha: www.wolframalpha.com

WolframAlpha to w pewnym sensie połączenie filozofii Google i Wikipedii: odpowiedzi na zapytanie nie jest lista łączy internetowych (jak w Google), ale gotowe zestawienia informacji w formie tabel (porównywalne do artykułów w Wikipedii). Różnica jest tylko taka, że odpowiedzi te generowane są w oparciu o wyniki zapytań do różnych baz wiedzy. WolframAlpha jest również efektywnym systemem do obliczeń inżynierskich i matematycznych.

SlideShare: www.slideshare.net/

SlideShare jest serwisem internetowym umożliwiającym dzielenie się prezentacjami multimedialnymi.

Serwis SlideShare umożliwia darmowe zamieszczanie i pobieranie:

- prezentacji multimedialnych utworzonych, np. w Microsoft PowerPoint, Open Office, Apple Keynote,
- dokumentów oraz arkuszy kalkulacyjnych utworzonych w aplikacjach, np. Microsoft Office, Open Office,
- dokumentów tekstowych w popularnych formatach, np. PDF.

Darmowy dostęp do prezentacji multimedialnych z szerokiego zakresu tematycznego może wspomagać proces Twojego uczenia się, ale także umożliwić Ci poprawę Twoich umiejętności tworzenia prezentacji, a także być źródłem inspiracji oraz zawiązywania mikrospołeczności sieciowych.

YouTube: www.youtube.com

Serwis YouTube to ucieleśnienie idei nauczania różnych dziedzin wiedzy i umiejętności w jak najbardziej przystępny i pogładowy sposób. Swoje kanały prowadzą nie tylko pasjonaci, dzielący się swoją ciekawością w poznawaniu świata i nauki, ale także wybitni profesorowie i naukowcy. Istnieje wiele kanałów popularno-naukowych, które poszerzają wiedzę i rozbudzają ciekawość poznawczą, równocześnie nie zanudzając odbiorców.

SPRAWDZAJ WIARYGODNOŚĆ ZNALEZIONYCH INFORMACJI/STRON

Pamiętaj, aby do wiedzy i informacji zdobytej przez Internet podchodzić ostrożnie i zdroworozsądkowo.

Wiarygodność strony internetowej często jest oceniana na podstawie tzw. pierwszego wrażenia. Jeżeli strona jest np. atrakcyjna wizualnie, to często jest uznawana za godną zaufania. I to się sprawdza, ale raczej w przypadku profesjonalnych witryn. W przypadków serwisów o tematyce ogólnej musisz kierować się przede wszystkim zdrowym rozsądkiem przy weryfikacji zawartych tam informacji pod kątem ich użyteczności i ich prawdziwości.

Bardzo przydatne jest wypracowanie w sobie umiejętności sprawdzania, czy znalezione zasoby w sieci są wiarygodne.

Oto kilka sposobów weryfikacji wiarygodności zasobów internetowych:

1. Zwracaj uwagę na to, **czy serwis z którego korzystasz ma jasno określonego właściciela**, czy jest to strona amatorska, firmowa czy należąca do jakiejś organizacji. Adresy stron posiadające określone końcówki są uznawane za wiarygodne i warto z nich korzystać w pierwszej kolejności. Przykładowo: .com – komercyjne, .edu – edukacyjne, .org – organizacje non –profit, .gov – rządowe, .pl, .de, .fr – narodowe.
2. Sprawdzaj **kto jest autorem** zamieszczanych na stronie treści: czy jest to specjalista z danej dziedziny czy przypadkowa osoba.
3. Staraj się dotrzeć do informacji **od jak dawna dana strona istnieje** i czy zamieszczane na stronie treści są systematycznie aktualizowane.
4. Zwracaj też uwagę na **język materiału**: edycję, poprawność gramatyczną, stylistyczną i gramatyczną tekstu. Zazwyczaj wiedza idzie w parze z kulturą językową autora materiału.
5. Sprawdzaj **skąd pochodzą publikowane na stronie treści** (jakie są ich źródła). Możesz też natknąć się na różne teksty: jedne będą faktami, inne opiniami. Jeśli szukasz rzetelnych materiałów w pierwszej kolejności opieraj się na faktach.
6. Staraj się **weryfikować informacje** znalezione na jednej witrynie w oparciu o informacje z innych stron czy opinie specjalistów/ekspertów. Warto też sięgnąć do źródeł w wersji papierowej. Zwracaj uwagę na to czy zamieszczony materiał odwołuje się do innych źródeł, czy ma odwołania do np. do stron, artykułów.
7. Jeśli zależy Ci na znalezieniu artykułów w czasopiśmie naukowych to najbardziej wiarygodne są te z **tzw. listy Filadelfijskiej**, które możesz odnaleźć za pomocą wyszukiwarki Google Scholar.

CIEKAWOSTKA

Polacy darzą Internet dużym zaufaniem – informacjom z sieci ufa 56 % Polaków (średnia europejska to 45 %).

Na podstawie badania „European Trusted Brands 2012”

SZUKAJ Z GŁOWĄ! OCENA WIARYGODNOŚCI INFORMACJI

Rodzaj zasobu	Podejmowane działania
strona www	Należy przeanalizować: pochodzenie strony, autora, możliwość kontaktu, aktualizacje strony, recenzje strony.
plik video/prezentacja	Należy zwrócić uwagę na: liczbę odwiedzin/wyświetleń, ocenę i komentarze internautów, liczbę odwołań do tego zasobu.
artykuł	Należy zwrócić uwagę na: autora, instytucję, recenzje, pochodzenie (czy artykuł jest zamieszczony na portalu, w czasopiśmie, bazie danych, czy na przypadkowej stronie).
informacje faktograficzne	Należy przede wszystkim weryfikować informacje w kilku źródłach i korzystać z zaawansowanych opcji wyszukiwania.

DOBRA RADA

W przypadku gdy korzystasz z materiałów znalezionych i udostępnionych w sieci, pamiętaj o:

- sprawdzeniu warunków (prawa autorskie) na jakich materiał jest udostępniany;
- w przypadku, gdy nie ma warunków korzystania z materiałów, zawsze możesz napisać do autora i zapytać, co możesz zrobić z jego pracą;
- umieszczeniu nazwiska autora, tytułu oraz linku do oryginalnego dokumentu.

ZAPLANUJ STRATEGIĘ POZYSKIWANIA WIEDZY/INFORMACJI

Internet jest bardzo bogatym źródłem wiedzy i informacji, ale pamiętaj, że wiedzę możesz pozyskiwać także innymi kanałami, choćby z książek ;)

To co jest najważniejsze to to, aby wybrane źródła wiedzy dostarczyły Ci wiadomości i informacji, które pomogą Ci zrealizować Twoje cele. W przeciwnym wypadku kilka miesięcy „czytania dla czytania” może skończyć się frustracją i przeciążeniem informacyjnym.

Proces opracowania strategii pozyskiwania wiedzy można podzielić na 3 etapy:

- 1. Identyfikacja i wybór źródeł wiedzy w najlepszy sposób realizujących Twoje cele.**
- 2. Wybór kanałów dostępu do wybranych źródeł.**
- 3. Plan korzystania ze źródeł.**

IDENTYFIKACJA I WYBÓR ŹRÓDEŁ WIEDZY

Identyfikacja i wybór najlepszych źródeł wiedzy jest najważniejsza. Świat generuje dziś ogromną ilość śmieciowych informacji - szkoda na nie czasu. Proces identyfikacji najbardziej wartościowych (praktycznych, konkretnych, inspirujących) źródeł może potrwać nawet kilka miesięcy, ale warto podjąć ten wysiłek, i wciąż go kontynuować.

Źródła wiedzy

Wiedza jest generowana przez ludzi, instytucje i maszyny. Poniżej najciekawsze źródła tak rozumianej wiedzy:

1. Instytucje

- a) wydawcy np. www.economist.com

b) uniwersytety i instytucje edukacyjne:

- kanały edukacyjne na Youtube.com: <http://www.youtube.com/education>. Wykłady praktycznie wszystkich najlepszych uniwersytetów na świecie.
- uniwersytet iTunes - dostępny przez aplikację iTunes (możliwa do zainstalowania w systemie Windows i na produktach firmy Apple). Porównywalny do kanałów edukacyjnych YouTube, dodatkowo umożliwia pobranie multimedialnych materiałów dydaktycznych uzupełniających wykłady w formie wideo.
- TEDEducation - inicjatywa edukacyjna TED.com: <http://www.youtube.com/user/TEDEducation>
- www.khanacademy.org - największy na świecie zbiór prostych filmów edukacyjnych z praktycznie każdej dziedziny + rewelacyjny system testów z matematyki
- www.udemy.com , www.oercommons.org , www.ocwconsortium.org , www.merlot.org - bogate biblioteki w większości darmowych kursów on-line najwyższej jakości

c) bazy danych instytucji publicznych np.:

- GUS: <http://stat.gov.pl/>
- Bank Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
- Eurostat: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>
- Bank Światowy: <http://data.worldbank.org/>
- Światowa Organizacja Zdrowia: <http://www.who.int/en/>

2. Eksperci

- a) na portalach społecznościowych np. Google+ : www.recommendedusers.com
- b) blogi eksperckie

3. Społeczności

- a) np. www.wikipedia.org , www.wikibooks.org , www.wikiversity.org
- b) fora eksperckie na portalach profesjonalistów np. www.linkedin.com lub www.goldenline.pl
- c) fora dyskusyjne na USENET - dostęp przez GoogleGroups

4. Wyszukiwarki i meta-wyszukiwarki (o tym już było wcześniej)

Przykładowe metody identyfikacji praktycznej i inspirującej wiedzy to:

1. Subskrypcja postów tworzonych na portalach typu Twitter czy Google+ przez osoby szczególnie rekomendowane przez uznane portale.
2. Subskrypcja kanałów youtube.com szczególnie rekomendowanych przez uznane portale.
3. Zapytanie zaufanych znajomych (tradycyjnie i na forach internetowych) które, źródła informacji są najbardziej wartościowe.
4. Ciągła zabawa: subskrypcja i rezygnacja z niej, gdy źródło jest niskiej jakości.

Z czasem wypracujesz najlepszy dla siebie zestaw.

WYBÓR KANAŁÓW DOSTĘPU

Wiedza i informacje mogą być rozpowszechniane różnymi (czasem kilkoma) kanałami. Najpopularniejsze w dzisiejszych czasach kanały to:

- Prasa, radio, TV
- Książka
- Strona www
- E-mail (w formie newsletter'ów)
- Kanał na www.twitter.com
- Kanał na www.facebook.com
- Kanał na www.youtube.com
- Kanał na <https://plus.google.com/discover>
- Kanał w aplikacji iTunes (na urządzeniach firmy Apple)
- Aplikacja mobilna na smartphona czy tablet
- Multimedialna publikacja na iPad'a, dostępna w dedykowanym dla czasopism Kiosku
- Audiobook
- PodCast (audycja)

Ważne jest zatem być określić, którymi kanałami będziesz pozyskiwać wiedzę. I tu istnieją z gruba trzy możliwości przeglądania i czytania/oglądania informacji:

1. **przegląd źródło-po-źródle** np. najpierw czasopismo branżowe w formie papierowej, potem portal www, następnie film z tej dziedziny na kanale YouTube itd.
2. **przegląd danego kanału**, w którym zintegrowaliśmy różne źródła: najpierw najciekawsze materiały, które znalazły się w moich subskrypcjach na youtube.com, potem przegląd subskrypcji na Twitter.com, następnie lektura newsletterów, etc.
3. **mieszanka powyższych**

Warto mieć zrobioną listę kanałów, z której zamierzasz korzystać.

Przykład:

Nazwa	Adres strony	książka	strona www	kanał na youtube
"Rewolucja w uczeniu"		x		
Szybka nauka w praktyce				x
Szybka Nauka Niemieckiego Online				x
Jak się uczyć	http://jaksieuczyc.pl/		x	
Szybka nauka	https://szybkanauka.wordpress.com/		x	

PLAN KORZYSTANIA ZE ŹRÓDEŁ

Źródła, z których czerpiesz wiedzę w szczególności te internetowe mogą być aktualizowane codziennie, lub raz czy kilka razy na tydzień czy miesiąc. Warto zatem mieć w pamięci, do których źródeł jak często zaglądać i sprawdzać “co nowego?”.

Warto także wyznaczyć sobie jakiś dzień (czy kilka dni) w tygodniu, w którym będziesz przeglądał wybrane źródła wiedzy. Niektórzy zaczynają od tego każdy dzień ;) Zastanów się jaki scenariusz jest najlepszy dla Ciebie.

